

ŠTÁTNA
ŠKOLSKÁ
INŠPEKCIA

2022/2023

**STAV ZABEZPEČENIA A REALIZÁCIE
CELOSLOVENSKEHO TESTOVANIA
ŽIAKOV (TESTOVANIE 9)
V ŠKOLSKOM ROKU 2022/2023 V SR**

SPRÁVA Z TEMATICKEJ INŠPEKCIE

**KRITICKÝ
PRIATEĽ ŠKÔL
A ŠKOLSKÝCH
ZARIADENÍ**

ŠTÁTNA
ŠKOLSKÁ
INŠPEKCIA

**Stav zabezpečenia a realizácie
celoslovenského testovania žiakov
9. ročníka v základných školách,
4. ročníka gymnázií s osemročným
vzdelávacím programom a 1. ročníka
gymnázií s päťročným vzdelávacím
programom v školskom roku 2022/2023
v SR**

SPRÁVA Z TEMATICKEJ INŠPEKCIE

Mgr. Zuzana Eretová
Ing. Adriana Vykydalová
Mgr. Alžbeta Štofková Dianovská
PaedDr. Monika Ružeková, PhD.

© Štátna školská inšpekcia, Staré grunty 52, 841 04 Bratislava 4

OBSAH

MANAŽÉRSKE ZHRNUTIE	4
1 HLAVNÉ ZISTENIA	5
1.1 Základné školy	5
1.2 Zistené nedostatky v kontrolovaných základných školách	6
1.3 Gymnáziá s osemročným vzdelávacím programom a gymnáziá s päťročným vzdelávacím programom	8
1.4 Zistené nedostatky v kontrolovaných gymnáziách	9
2 INÉ ZISTENIA	9
3 ODPORÚČANIA	10
3.1 Riaditeľom škôl	10
3.2 Na úrovni systému	10
4 ZOZNAMY	10
4.1 Tabuľky	10
4.2 Grafy	10

MANAŽÉRSKE ZHRNUTIE

Externé testovania žiakov sa uskutočňuje za účelom celoslovenského zisťovania úrovne výchovno-vzdelávacích výsledkov žiakov v jednotlivých vyučovacích predmetoch alebo získania nižšieho stredného vzdelania. V súlade so školským zákonom už nemajú riaditelia stredných škôl povinnosť zaradiť medzi kritériá prijatia na stredné školy výsledky žiakov v testovaní. Môžu zaradiť prijatie uchádzača bez prijímacej skúšky do podmienok prijímacieho konania, ak uchádzač v externom testovaní dosiahol úspešnosť v každom vyučovacom predmete samostatne najmenej 90 % (ak ide o prijatie do prvého ročníka GYM) a 80 % (ak ide o prijatie do prvého ročníka študijného odboru v SOŠ) ¹.

V aktuálnom školskom roku sa celoplošného testovania okrem žiakov deviatego ročníka základných škôl (ZŠ) a štvrtého ročníka gymnázií s osemročným vzdelávacím programom (GYM 8-r. VP) zúčastnili i ďalší žiaci. V zmysle novely školského zákona ² boli medzi nimi aj žiaci štvrtého ročníka tanečných konzervatórií s osemročným vzdelávacím programom a žiaci prvého ročníka stredných škôl s päťročným vzdelávacím programom, ktorých prijali na vzdelávanie v strednej škole z ôsmeho ročníka ZŠ. V súlade so školským zákonom sa testovania zúčastňujú všetci žiaci príslušných ročníkov uvedených vzdelávacích programov vrátane žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami (ŠVVP) a môžu sa prihlásiť aj žiaci s mentálnym postihnutím.

Štátna školská inšpekcia (ŠŠI) každoročne monitoruje stav zabezpečenia a realizácie celoplošného testovania žiakov T-9. Tento rok sledovala celoplošné testovanie v 96 ZŠ (z nich v 2 špeciálnych ZŠ) a v 21 gymnáziách. Cieľom bolo dodržiavanie pokynov vypracovaných Národným inštitútom vzdelávania a mládeže (NIVaM) k administrácii testov z jednotlivých predmetov ³. Zo zistení vyplynulo, že **vo väčšine kontrolovaných subjektov boli dodržané pokyny NIVaM, ktoré zaisťujú zásady rovnakého zaobchádzania pre všetkých zúčastnených žiakov a zabraňujú získaniu neoprávnených výhod počas externého testovania.**

Nedostatky sa vyskytli v 10,4 % základných škôl a v 4,8 % gymnázií (s osemročným vzdelávacím programom a s päťročným vzdelávacím programom – GYM 5-r. VP). Poukazovali na menej dôsledný prístup pedagogických zamestnancov, ktorí počas testovania vykonávali funkcie školského koordinátora a administrátora. Ďalším vyskytujúcim sa nedostatkom bolo neprihlásenie na testovanie T-9 žiakov plniacich povinnú školskú dochádzku mimo územia SR niektorými riaditeľmi škôl.

ŠŠI sleduje i to, **koľko percent žiakov vypracovalo testy pred uplynutím času (o 15 a viac minút skôr).** Zo zistení vyplynulo, že kratší čas na vypracovanie testu z matematiky potrebovalo asi 15 % žiakov ZŠ aj GYM. Výraznejšie rozdiely týkajúce sa času potrebného na vypracovanie testu však preukazovali žiaci vo vyučovacích jazykoch. Tri štvrtiny žiakov GYM a polovica žiakov ZŠ vypracovalo testy s vyučovacieho jazyka skôr, čo by mohol byť jeden z dôvodov na analýzu testu z pohľadu náročnosti alebo primeranosti dĺžky nastaveného času.

¹ § 65 ods. 5 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov

² § 155 ods. 8 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov

³ matematika, slovenský jazyk a literatúra, maďarský jazyk a literatúra, slovenský jazyk a slovenská literatúra a ukrajinský jazyk a literatúra

1 HLAVNÉ ZISTENIA

1.1 ZÁKLADNÉ ŠKOLY

Stav zabezpečenia a realizácie celoslovenského testovania žiakov 9. ročníka kontrolovali školskí inšpektori v 94 ZŠ a v 2 špeciálnych ZŠ.

TABUĽKA 1 Prehľad počtu vykonaných inšpekcií podľa zriaďovateľa a vyučovacieho jazyka školy

Zriaďovateľ	počet	Vyučovací jazyk	počet
štátne školy	88	slovenský	86
cirkevné školy	6	maďarský	8
súkromné školy	2	slovenský a maďarský	2

Z celkového počtu **2 864** žiakov 9. ročníkov (z nich 314 bolo so zdravotným znevýhodnením a 47 zo sociálne znevýhodneného prostredia bez zdravotného znevýhodnenia) **na testovanie riaditeľia škôl neprihlásili 42 žiakov**. Ako dôvody riaditeľa uvádzali jazykovú bariéru (13 žiakov – odídencov z Ukrajiny), odhlásenie žiaka zo školy (2 žiaci – odídenci z Ukrajiny), mentálne postihnutie (9 žiakov), plnenie školskej dochádzky mimo územia SR (18 a z nich 15 žiakov v rozpore so všeobecne záväznými právnymi a internými predpismi neprihlásili riaditeľa 5 škôl).

V kontrolovaných subjektoch z 2 822 na testovanie prihlásených žiakov sa ho zúčastnilo **2 722** (96,45 %) v **311** testovaných skupinách, z nich v **97** testovaných skupinách žiakov so zdravotným znevýhodnením (ZZ). Žiaci zo sociálne znevýhodneného prostredia bez ZZ boli testovaní v skupinách intaktných žiakov. **Neprítomnosť 100 žiakov (3,54 %) na testovaní bola odôvodnená** plnením školskej dochádzky mimo územia SR (48), zdravotnými dôvodmi (25), prestupom na inú školu (6), rodinnými dôvodmi (2). Z dôvodu jazykovej bariéry (1) a odhlásenia zo školy (žiaci cudzinci alebo odídenci z Ukrajiny) sa testovania nezúčastnili 2 žiaci. Neprítomnosť 9 žiakov v deň testovania zákonní zástupcovia neoznámili a ďalší 3 žiaci, podľa vyjadrenia učiteľov, boli záškoláci. Testovania sa nezúčastnili aj 3 žiaci so ZZ, ktorých zákonní zástupcovia písomne vyjadrili svoj nesúhlas s ich účasťou na celonárodnom testovaní a 1 žiak, ktorému účasť na testovaní neodporúčalo poradenské zariadenie.

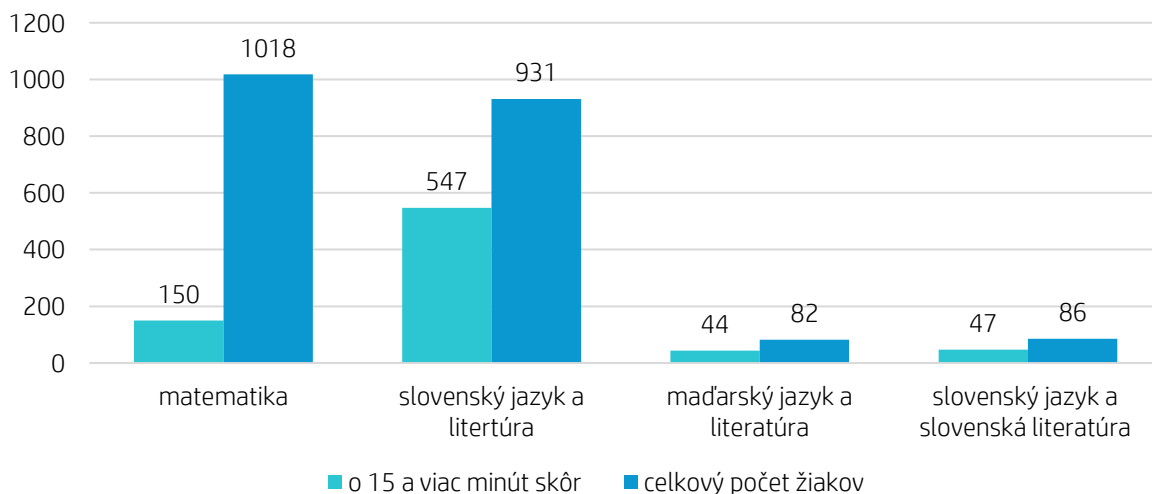
Prípravu a realizáciu testovania v školách zabezpečovalo **97 školských koordinátorov** prevažne zástupcovia riaditeľov škôl alebo členovia pedagogického zboru spoločne s **387 administrátormi** (z nich 118 pre žiakov so ZZ) a **21 asistentami**, ktorí zaisťovali podporu žiakom so ZZ. Časový harmonogram otvárania testových zásielok, vrátane zásielok pre žiakov so ZZ, bol dodržaný. Zásielky testov boli vo všetkých školách neporušené, v 3 školách⁴ boli neúplné, chýbajúce testy koordinátori v zmysle pokynov NIVaM doplnili kopírovaním. V 1 ZŠ⁵ sa zistili nedostatky týkajúce sa rozdielneho označenia 4 testov z predmetu matematika (MAT) aj zo slovenského jazyka a literatúry (SJL) pre žiakov so ZZ bez konkretizácie a odôvodnenia. Pri kontrole obsahu týchto testov bolo zistené, že rozdiel bol vo veľkosti písma textu, obsah bol súhlasný vo všetkých. 3 testy mali väčší formát písma, 1 test menší, pričom ani jeden žiak so ZZ nemal zrakový postih.

Sledované základné školy zabezpečili vyhovujúce pracovné podmienky pre žiakov 9. ročníka. Testovanie sa realizovalo v 311 vhodne upravených triedach, z nich v 97 učebniach boli testovaní žiaci so ZZ. V kontrolovaných skupinách viac ako polovica žiakov vypracovala o 15 a viac minút skôr test z vyučovacích jazykov, avšak iba 14,7 % z matematiky (Graf 1).

⁴ Základná škola Mateja Bela, Kláštorňa 4, Šamorín; Základná škola s materskou školou, Rakovice 15; Základná škola s materskou školou, Istebné 143

⁵ Základná škola s materskou školou, Ulica P. Dobšinského 746/5, Prievidza

GRAF 1 Počet žiakov v kontrolovaných skupinách ZŠ, ktorí vypracovali test pred uplynutím testovacieho času (o 15 a viac minút skôr)

Počas testovania sa nevyskytli problémy so správaním sa žiakov. Monitorovanie objektívnosti priebehu testovania vykonávalo **247** pedagogických zamestnancov z iných základných škôl poverených vykonávať **externý dozor**, pričom testovaných skupín žiakov bolo **311** (z nich 97 pre žiakov so ZZ). Prekročený počet žiakov nebol zaznamenaný v žiadnej z vytvorených skupín. Zamestnanci NIVaM ani zamestnanci príslušného regionálneho úradu školskej správy (RÚŠS) sa v aktuálnom školskom roku testovania v kontrolovaných subjektoch nezúčastnili.

Všetky pokyny pre pedagogických zamestnancov realizujúcich testovanie boli záväzne stanovené v samostatných dokumentoch, ktoré vypracoval NIVaM. Pokyny NIVaM týkajúce sa prípravnej fázy testovania školskí koordinátori v spolupráci s administrátormi prevažne akceptovali a dodržali. Organizáciu, harmonogram otvárania zásielok testov a objektívny priebeh testovania v súlade so záväznými pokynmi zabezpečili v **86** školách, čo predstavuje **89,58 %** z celkového počtu kontrolovaných ZŠ. Pracovné povinnosti si prevažná väčšina školských koordinátorov, administrátorov a rovnako pedagogických zamestnancov vykonávajúcich externý dozor zodpovedne plnila.

V **10** subjektoch (10,42 %) zistili školskí inšpektori nedostatky, ktoré súviseli najmä s nedôsledným prihlasovaním žiakov plniacich školskú dochádzku mimo územia SR do celoslovenského testovania žiakov 9. ročníka ZŠ a s nedôsledným plnením pokynov pre školského koordinátora a administrátorov.

1.2 ZISTENÉ NEDOSTATKY V KONTROLOVANÝCH ZÁKLADNÝCH ŠKOLÁCH

Bystrický kraj

Základná škola, Trieda SNP 20, Banská Bystrica

- nedodržanie pokynov pre školského koordinátora (*opustenie miestnosti po rozbalení zásielky s testami zo SJL osobami poverenými dohľadom nad priebehom testovania*).

Nitriansky kraj

Základná škola, Beethovenova 11, Nitra

- nedodržanie pokynov pre školského koordinátora (*neumiestnenie informácií k testovaniu na nástenke v triedach žiakov 9. ročníka; nezabezpečenie stálej prítomnosti dozoru na chodbe v blízkosti učební; rozbalenie testov zo SJL pre žiakov so ZZ a ich následné nezabalenie; neprítomnosť externého dozoru pri prevzatí testovacích materiálov školskou koordinátorkou od administrátorky; neprítomnosť administrátorky pri rozbaľovaní testov zo SJL; neuloženie*

plastových bezpečnostných obálok s odpoveďovými hárkami k testu z MAT, zo SJL v zabezpečenom priestore školy v určenom čase);

- *nedodržanie pokynov pre administrátorov (neupravenie učebne podľa schémy v skupine pre žiakov so ZZ; neoboznámenie žiakov s podmienkami opustenia učebne; neoboznámenie s Prehľadom vzťahov a jednotiek; rušenie činnosti žiakov ich pochvalou alebo upozorňovaním na zostávajúci čas nad rámec pokynu; neprečítanie úvodného textu pred písaním testu z MAT; neuistenie sa o porozumení pokynov žiakmi; nevykonávanie aktívneho dozoru administrátorkou).*

Prešovský kraj

Základná škola, Soľ 53

- *neprihlásenie žiakov plniacich školskú dochádzku mimo územia SR do celoslovenského testovania žiakov 9. ročníka ZŠ.*

Košický kraj

Základná škola s materskou školou, Letná 90, Novosad

- *neprihlásenie žiakov plniacich školskú dochádzku mimo územia SR do celoslovenského testovania žiakov 9. ročníka ZŠ;*
- *nedodržanie pokynov pre školského koordinátora (nevypracovanie úplných zoznamov žiakov a zasadacích poriadkov testovaných skupín).*

Základná škola s vyučovacím jazykom maďarským – Alapiskola, Buzica 327

- *neprihlásenie žiakov plniacich školskú dochádzku mimo územia SR do celoslovenského testovania žiakov 9. ročníka ZŠ;*
- *nedodržanie pokynov pre školského koordinátora (nevypracovanie úplných zoznamov žiakov a zasadacích poriadkov testovaných skupín).*

Základná škola, Zemanská 2, Kropachy

- *nedodržanie pokynov pre školského koordinátora (nerešpektovanie kritérií pre výber administrátora);*
- *nedodržanie pokynov pre administrátorov (počas administrácie testu zo SJL nevysvetlenie žiakom spôsob odovzdávania testov, neumožnenie im opustiť triedu pri skoršom ukončení administrácie testu a neposkytnutie základných informácií žiakom týkajúcich sa administrácie testu).*

Základná škola s materskou školou, Hlavná 320/79, Slanec

- *nedodržanie pokynov pre školského koordinátora (nezabezpečenie stále prítomného dozoru na chodbách v blízkosti učební; nevypracovanie zoznamov žiakov na hlavičkovom papieri školy s požadovanými údajmi).*

Cirkevná základná škola s materskou školou sv. Juraja, Gorkého 55, Trebišov

- *nedodržanie pokynov pre školského koordinátora (nevypracovanie úplných zoznamov žiakov a zasadacích poriadkov testovaných skupín);*
- *nedodržanie pokynov pre administrátorov (nezabezpečenie striedania ekvivalentných foriem testov A/B medzi lavicami intaktných žiakov; neusadenie žiakov podľa pripraveného zasadacieho poriadku).*

Žilinský kraj

Základná škola Andreja Hlinku, Černovských martýrov 29, Ružomberok

- neprihlásenie žiakov plniacich školskú dochádzku mimo územia SR do celoslovenského testovania žiakov 9. ročníka ZŠ.

Základná škola s materskou školou Zuberec, Andreja Bažíka 20, Zuberec

- neprihlásenie žiakov plniacich školskú dochádzku mimo územia SR do celoslovenského testovania žiakov 9. ročníka ZŠ.

1.3 GYMNÁZIÁ S OSEMROČNÝM VZDELÁVACÍM PROGRAMOM A GYMNÁZIÁ S PÄTROČNÝM VZDELÁVACÍM PROGRAMOM

Stav zabezpečenia a realizácie celoslovenského testovania žiakov 4. ročníka GYM 8-r.VP a 1. ročníka GYM 5-r. VP a dodržiavania pokynov k administrácii testov vypracovaných NIVaM kontrolovala ŠŠI v 21 gymnáziách.

TABUĽKA 2 Prehľad počtu vykonaných inšpekcií podľa zriaďovateľa a vyučovacieho jazyka školy

Zriaďovateľ	počet	Vyučovací jazyk	počet
štátne školy	15	slovenský	16
cirkevné školy	5	maďarský	1
súkromné školy	1	slovenský, španielsky a čínsky bilingválny	1
Sídlo		slovenský a anglický bilingválny	1
Mesto	20	slovenský a španielsky bilingválny	1
vidiek	1	slovenský, nemecký a anglický bilingválny	1

Z celkového počtu 613 evidovaných žiakov (z nich 9 so ZZ) bolo 235 žiakov 1. ročníka GYM 5-r. VP (prijatých na vzdelávanie z ôsmeho ročníka základnej školy) a 378 žiakov 4. ročníka GYM 8-r.VP. Všetci boli na testovanie prihlásení.

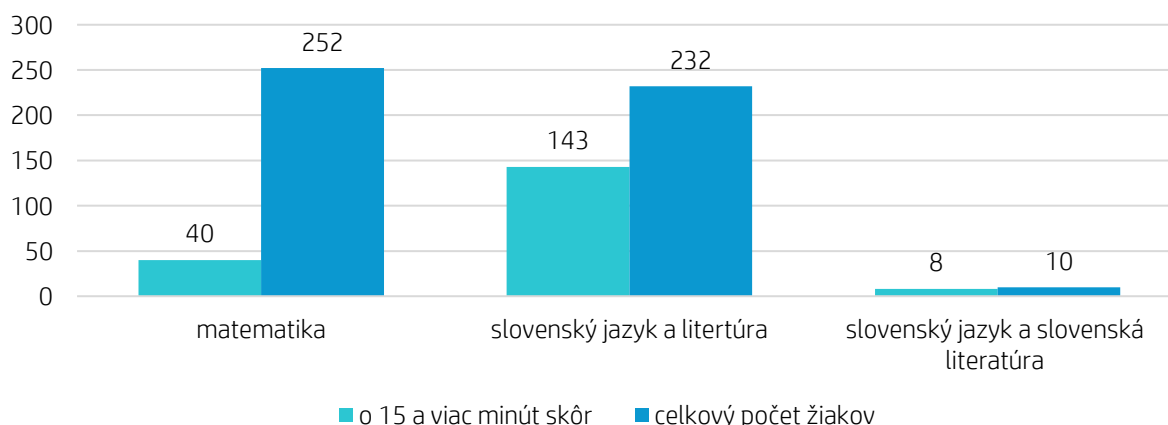
Testovania sa zúčastnilo 580 (94,61 %) žiakov v 54 testovaných skupinách (z nich v 4 testovaných skupinách pre žiakov so ZZ). Absencia 33 žiakov (2,62 %) na testovaní bola najčastejšie zo zdravotných dôvodov (20), z dôvodu štúdia alebo študijného pobytu mimo územia SR (3), z dôvodu účasti na medzinárodnom sústrezení (1), či reprezentácie školy (1). Dôvod neprítomnosti 1 žiaka v čase testovania zákonní zástupcovia neoznámili. Testovania sa nezúčastnili aj 7 žiaci 1. ročníka GYM⁶ s 5- VP, ktorých zákonní zástupcovia písomne vyjadrili svoj nesúhlas s ich účasťou na celonárodnom testovaní.

Testovanie v školách organizovalo 21 školských koordinátorov (spravidla zástupcovia riaditeľa školy, v jednom subjekte iný člen pedagogického zboru) spoločne s 55 administrátormi (z nich 4 boli pre žiakov so ZZ). Otvárania testových zásielok sa zúčastnili len poverené osoby. Testovanie sa uskutočnilo v 54 vhodne upravených učebniach (z nich v 4 pre žiakov so ZZ). V jednom subjekte trieda pre žiakov so ZZ vzhľadom na zaradenie žiačky so ZZ do skupiny intaktných žiakov nebola pripravená. Žiaci nerušili priebeh nevhodným správaním a pracovali samostatne.

V kontrolovaných skupinách test z predmetu MAT vypracovalo pred uplynutím testovacieho času 15,8 % žiakov a z vyučovacích jazykov viac ako dve tretiny žiakov.

⁶ Gymnázium L. Stöckela, Jiráskova 12, Bardejov

GRAF 2 Počet žiakov v kontrolovaných skupinách GYM, ktorí vypracovali test pred uplynutím testovacieho času (o 15 a viac minút skôr)

S cieľom zvýšiť objektivitu testovania sa jeho monitoringu zúčastnilo **48** pedagogických zamestnancov z iných škôl vykonávajúcich **externý dozor**, pričom počet testovaných skupín žiakov bol 54. V aktuálnom školskom roku sa testovania v kontrolovaných subjektoch zamestnanci NIVaM ani zamestnanci príslušného RÚŠS nezúčastnili.

V **20** subjektoch sa uskutočnilo Testovanie 9 v súlade s pokynmi NIVaM. Zabezpečili organizáciu, harmonogram otvárania zásielok testov a samotný priebeh testovania, čo predstavuje **95,23 %** z celkového počtu kontrolovaných gymnázií. Prevažná väčšina školských koordinátorov, administrátorov a rovnako pedagogických zamestnancov vykonávajúcich externý dozor si zodpovedne plnila pracovné povinnosti. V **1** subjekte zistili školskí inšpektori nedostatky, ktoré súviseli s nedodržaním pokynov k realizácii papierovej formy testovania vyplývajúcich z *Usmernenia k testovaniu žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami*.

1.4 ZISTENÉ NEDOSTATKY V KONTROLOVANÝCH GYMNNÁZIÁCH

Nitriansky kraj

Gymnázium, Párovská 1, Nitra

- neupravenie podmienok na vykonanie externého testovania žiačke gymnázia s osemročným vzdelávacím programom so ZZ nevytvorením osobitnej skupiny.

2 INÉ ZISTENIA

- V ZŠ⁷ sa v čase testovania žiakov 9. ročníka v 3 triedach súčasne realizovalo aj testovanie 14 žiakov (z celkového počtu 38 prihlásených žiakov) na získanie nižšieho stredného vzdelania za účasti zamestnancov RÚŠS v Banskej Bystrici.
- V ďalšej škole⁸ žiak so ZZ v školskom roku 2022/2023 umiestnený so súhlasom zákonného zástupcu do Liečebno-výchovného sanatória sa dobrovoľne prihlásil na T9-2023 po stanovenom termíne. Po konzultácii s NIVaM základná škola, ako kmeňová škola, žiaka dodatočne prihlásila na T9-2023 a zaradila do skupiny pre žiakov so ZZ. Upravené testy z MAT a zo SJL boli škole elektronicky doručené v deň testovania.

⁷ Základná škola Ladislava Novomeského, Rúbanisko II/3079, Lučenec

⁸ Základná škola, Školská 1699/23, Močenok

3 ODPORÚČANIA

3.1 RIADITEĽOM ŠKÔL

- Na celoslovenské testovanie žiakov 9. ročníka prihlasovať všetkých žiakov školy, vrátane žiakov plniacich povinnú školskú dochádzku v školách mimo územia SR.
- Zabezpečiť dôsledné dodržiavanie pokynov vypracovaných Národným inštitútom vzdelávania a mládeže na plnenie povinností súvisiacich s úlohami Testovania 9.

3.2 NA ÚROVNI SYSTÉMU

- Zvýšiť objektivitu priebehu testovania poverením dostatočného počtu pedagogických zamestnancov, ktorí budú vykonávať externý dozor vrátane náhradných pedagogických zamestnancov.
- Zabezpečiť dostatočný počet testov v závislosti od počtu žiakov v testovaných skupinách, vrátane žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami.
- V dokumente Základné informácie T9 upozorniť riaditeľov škôl aj na povinnosť prihlasovania žiakov na testovanie v súlade s platnou legislatívou (*§ 155 ods. 5 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov*).
- Doplniť vo vyhláske č. 224/2022 Z. z. o strednej škole paragraf týkajúci sa úprav externého testovania pre žiakov gymnázií s osemročným a päťročným vzdelávacím programom a tanečných konzervatórií so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami.

4 ZOZNAMY

4.1 TABUĽKY

TABUĽKA 1 Prehľad počtu vykonaných inšpekcií podľa zriaďovateľa a vyučovacieho jazyka školy 5

4.2 GRAFY

GRAF 1 Počet žiakov v kontrolovaných skupinách ZŠ, ktorí vypracovali test pred uplynutím testovacieho času (o 15 a viac minút skôr) 6

GRAF 2 Počet žiakov v kontrolovaných skupinách GYM, ktorí vypracovali test pred uplynutím testovacieho času (o 15 a viac minút skôr) 9